

Республикалық жалпы орта білім беретін мектеп оқушылары арасында өтетін Мұқағали Мақатаев оқуларының ЕРЕЖЕСІ

1. Жалпы ережелері

1.1. Осы Ереже жалпы орта білім беретін мектеп оқушыларының арасында өткізілетін республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының мәртебесін, мақсаттары мен міндеттерін айқындайды.

1.2. Жалпы орта білім беретін мектеп оқушылары арасында өткізілетін республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының міндеттері мен мақсаттары:

1.3. Республиканың жалпы орта білім беретін мектеп оқушылары арасында Мұқағали Мақатаевтың шығармаларын насихаттау;

1.4. Республикалық жалпы білім беретін мектеп оқушыларының шығармашылық қабілеттерін, эстетикалық талғамдарын, тума талант, табиғи дарындарын анықтау;

1.5. Оқушылардың поэзияға деген құштарлығын арттыру, өлең сөзінің құдіреті мен қуатын жанымен сезініп, жүрегімен түсіне білуге, ой-пікірлерін ғылыми тұрғыда дәйекті жеткізе алуға баулу;

1.6. Жас талапкер ақындарға әлеуметтік-рухани қолдау көрсетіп, шығармашылық жұмыс түрлерін жандандыру. Жас буынның тарихи танымдарын, демократияға және азаматтыққа бағдарланған дүниетанымдары мен сана-сезімдерін, өмірге көзқарасын қалыптастыру.

2. Мұқағали Мақатаев оқуларына қатысушылар

2.1. Мұқағали Мақатаев оқуларының республикалық кезеңіне әр облыстағы өткізілген байқаудан жеңіп шыққан 7-11 сынып оқушылары қатыса алады.

2.2. Әрбір облыстағы білім беру ұйымдарында өткізілген республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының Ережесі бойынша **әр номинациядан 1 (бір) оқушы, облыс бойынша барлығы 3 (үш) үміткер** ұсынылады.

2.3 Республикалық Мұқағали Мақатаев оқулары ақынның туған ауылы Қарасаз ауылында өтетіндіктен Республикалық кезеңге **Алматы облысынан бірнеше оқушылардың қатысуға құқығы бар.**

2.4. Қатысушының аты-жөні және ЖСН, номинация атауы, облысы, ауданы (қаласы), мектебі, сыныбы, жетекшісінің аты-жөні және ЖСН, телефоны туралы толық мәліметі бар тапсырысты Алматы облысы білім басқармасының

«Жас дарын» облыстық дарынды балалар мен талантты жастарды анықтау және қолдау оқу-әдістемелік орталығына **konaev22@bk.ru** (*Қосымша ақпарат үшін: +7-747-33-88-616 Нарық Қимадиұлы*) жіберулері керек.

Ескерту. Алдыңғы Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының бас жүлде жеңімпазы бұл байқауға қатыса алмайды.

2.5. Байқаудың республикалық кезеңі ағымдағы жылдың маусым айының соңғы онкүндігінде Ақынның туған ауылы **Алматы облысы, Райымбек ауданы, Қарасаз ауылында** өтеді.

3. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының шарттары

3.1. Республикалық байқауға қатысатын оқушы поэзияны сүйетін, оны поэтикалық тұрғыда талдай білетін, ғылыми жұмысқа бейімі бар, өлеңді көркем мәнерлеп оқитын қабілеті, әрі ақындық талабы бар облыстық байқаудың жүлдегері болуы шарт. Үміткер ақиық ақын Мұқағали Мақатаевтың өмірі мен шығармашылығын, әрі өлеңдері мен поэмаларын мүмкіндігінше жатқа білуі керек және кез-келген өлеңін талдай алуы қажет. Сонымен бірге, талапкер өз шығармашылық қабілетін танытуы керек. Мұқағали Мақатаев оқулары **3 бағыттан** тұрады:

«АЙТЫП ӨТКЕН АҚЫНДА АРМАН БАР МА?» айдарында үміткер Мұқағали Мақатаевтың шығармашылығынан жатқа білетін өлеңдерінің тізімін (*поэмадан басқа*) әкеліп алдын-ала қазылар алқасына ұсынады. Ұсынылған тізімнен қазылардың нұсқауымен кез-келген өлеңді жатқа оқиды. Қазылар тізім бойынша бірнеше өлеңді жатқа айтуын ұсынады. Үміткердің жатқа білетін өлеңдерінің санына және мәнерлеп, көркем оқылуына баға қойылады.

Ескерту: Егер қатысушы қазылар ұсынған өлеңді жатқа, мәнерлеп айта алмаса, ұпайы кемиді.

Бағалау критерийі:

- жатқа айтуда тіл тазалығы;
- сөйлеу мәнері және мәдениеті;
- жатқа білетін өлеңдер саны
- сахналық мәдениеті

«ЖЫР ЭСТАФЕТАСЫ» айдарында байқауға қатысушылар **«Аққулар ұйықтағанда», «Алтай-Атырау» және «Райымбек-Райымбек»** поэмаларын жатқа білуі тиіс. Қатысушылар жеребе тарту арқылы жоғарыда көрсетілген поэмалар бойынша топқа бөлінеді, таңдауға түскен поэманы жатқа айтудан өзара сынға түседі.

Бағалау критерийі:

- поэмадан үзіндіні жалғастыру шеберлігі
- сөз мәнері, мүдірмей жатқа айтуы
- дауыстың ашықтығы мен айқындығы;
- интонация, дауыс кідірісі

- сахналық мәдениеті, өзін-өзі ұстауы.

Ескерту: *«Жыр эстафетасы» бағытында поэмалардың кейбір кітаптарда мағыналық өзгертулеріне байланысты республикалық кезең қатысушылары аталмыш поэмаларды, «Мұқағали Мақатаев шығармалары» көп томдық толық жинағы. (2-том) "Жалын" баспасы ЖШС, 050009.*

Құрастырған: Оразақын Асқар.

«КӨКІРЕГІМДЕ ЖЫР СӘУЛЕСІ МАЗДАЙДЫ...» айдары бойынша оқушы өз шығармашылығынан 3-5 шумақтан аспайтын бір өлеңін (*кітапшасын ұсынады*) қазылардың нұсқауымен оқиды. Оқушы өз шығармасын жатқа оқуы шарт. Әр оқушыға 10-15 минут уақыт беріледі. Сол уақыттың ішінде оқушы берілген тақырыпқа сәйкес өз өлеңін шығаруы қажет.

Бағалау критерийі:

- тақырыпқа сәйкестігі, жүйелілігі;
- көркем оқуы мен мәнерлігі;
- ерекше ұйқасы мен құрылымы
- дауыс интонациясын сақтауы;
- сөйлеу мәдениеті, сахнада өзін-өзі ұстауы.

4. Қаржыландыру

4.1. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының облыстық, аудандық, қалалық кезеңдерін қаржыландыруы тиісті білім органдары жүзеге асырады.

4.2. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларына қатысушылардың жолда жүруге байланысты шығындарын, жіберіп отырған мекеме көтереді.

4.3. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларына қатысушылардың (*оқушылардың жатын орны, тамақтануы*) марапаттау мен бағалы сыйлықтар алуға байланысты шығындарын **Алматы облысының білім басқармасы** көтереді.

5. Жұмыс органдары

5.1. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының шешуші соңғы кезеңін дайындау және өткізу жөніндегі ұйымдастыру жұмыстарын жүзеге асыру және үйлестіру мақсатында Алматы облыстық білім басқармасының бұйрығымен ұйымдастыру комитеті құрылады.

5.2. Республикалық ұйымдастыру комитетінің құрамына облыстық білім басқармасы мен облыстық білім ұйымдарының қызметкерлері, тиісті аудандық білім бөлімдерінің жетекшілері енгізіледі.

5.3. Мұқағали Мақатаев оқуларының соңғы кезеңін өткізуді ұйымдастыру комитеті:

- Мұқағали Мақатаев оқуларын өткізудің жалпы тәртібін белгілейді;
- Тікелей басшылық жасауды жүзеге асырады;

- Мұқағали Мақатаев оқуларының материалдарын баспасөзге жариялауға береді.

5.4. Республикалық ұйымдастыру комитетінің төрағасы Алматы облысының білім басқармасының басшысы.

6. Қазылар алқасы

6.1. Мұқағали Мақатаев оқуларының қазылар алқасы құрамы төрағадан, хатшыдан және 5 алқа мүшелерінен тұрады.

6.2. Қазылар алқасының құрамын облыстық ұйымдастыру комитетінің ұсынуы бойынша Алматы облысы білім басқармасының басшысы бекітеді.

Қазылар алқасы:

- талапкердің өнеріне талдау жасайды және **10 балдық** жүйемен бағалайды;

- қатысушылардың өнерін бағалаудағы мәселелерді талқылайды және қажет болған жағдайда тиісті түзетулер енгізеді;

- жеңімпаздарды анықтайды және жүлделі орындарды белгілейді.

- Алматы облыстық білім басқармасына республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының қорытындысы бойынша есеп береді.

7. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының жұмысын қорытындылау және қатысушыларды марапаттау

7.1. Мұқағали Мақатаев оқуларының ашылуы және қорытындылануы, жеңімпаздарды марапаттау рәсімі салтанатты түрде өтеді.

7.2. Аудандық /қалалық және облыстық Мұқағали Мақатаев оқуларының жеңімпаздары әр бағыт бойынша I, II, III дәрежелі дипломдармен марапатталады.

7.3. Мұқағали Мақатаев оқуларының **республикалық кезең жүлдегерлері** қазылар алқасының шешімімен **әр номинация бойынша 7 жүлделі орын** белгіленеді: **Бас жүлде (біреу), 1 орын (біреу), 2 орын (екеу), 3 орын (үшеу).**